

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Programul Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027

Prioritate: P03. Protejarea dreptului la demnitate socială

Obiectiv specific: ESO4.1, Acțiunea 3.2 Economie socială în mediul rural (FSE+)

Titlu proiect: Antreprenoriat social rural sustenabil in Regiunea Centru

Cod mySMIS2021:302211

Beneficiar: Asociația Institutul Educațional pentru Politici Sociale Margareta

Economia circulară

Economia circulară reprezintă un model economic inovator care își propune să redefinească modul în care producem și consumăm bunuri. Spre deosebire de modelul economic liniar, caracterizat printr-un flux continuu de „extracție-producție-consum-eliminare”, economia circulară urmărește să mențină produsele și materialele în circuit cât mai mult timp posibil.

Economia circulară este un model de producție și consum, care implică folosirea în comun, închirierea, reutilizarea, repararea, renovarea și reciclarea materialelor și produselor existente cât mai mult timp posibil. Astfel, se prelungește ciclul de viață al produselor.

Economia circulară este o necesitate pentru un viitor mai sustenabil.

1. Principiile de bază ale economiei circulare

- **Păstrarea în uz.** Produsele trebuie să fie concepute pentru a fi mai durabile, reparabile și reutilizabile, reducând astfel necesitatea de a produce noi produse.
- **Eliminarea deșeurilor și a poluării.** Se pune accent pe prevenirea generării de deșeuri și pe reducerea impactului asupra mediului.
- **Regenerarea sistemelor naturale.** Se caută soluții pentru a restaura și regenera ecosistemele naturale, precum și pentru a utiliza resurse regenerabile.

2. De ce este importantă economia circulară

- **Protecția mediului.** Reduce presiunea asupra resurselor naturale, diminuează emisiile de gaze cu efect de seră și contribuie la combaterea schimbărilor climatice.
- **Stimularea inovării.** Promovează dezvoltarea de noi tehnologii și soluții pentru a optimiza utilizarea resurselor și a reduce cantitatea de deșeuri.

- **Creșterea economică.** Creează noi oportunități de afaceri și generează locuri de muncă în sectoare precum reciclarea, re folosirea și reparațiile.
- **Îmbunătățirea calității vieții.** Într-o economie circulară se oferă produse durabile și de calitate, astfel contribuind la o economie mai rezistentă și mai echitabilă.

3. Exemple de economie circulară în practică:

- Reciclarea: Transformarea deșeurilor în materii prime pentru producerea de noi produse.
- Refolosirea: Utilizarea repetată a produselor, cum ar fi sticlele reîncărcabile sau hainele de second-hand.
- Repararea: Extinderea duratei de viață a produselor prin reparații și întreținere.
- Închirierea și împărțirea: Oferirea de acces la produse și servicii, în loc de a le deține.
- Proiectarea pentru dezasamblare: Crearea de produse ușor de dezasamblat și reciclat la sfârșitul ciclului de viață.

4. Rolul nostru în tranziția către economia circulară

Fiecare poate contribui la trecerea către o economie circulară prin:

- **Consum responsabil.** Alegând produse durabile, reparând în loc să aruncăm și reducând consumul de resurse.
- **Suținerea companiilor care promovează economia circulară.** Achiziționând produse reciclate, reutilizabile sau reparabile.
- **Implicarea în comunitate.** Participând la inițiative locale de colectare selectivă, reparații sau schimburi de produse.

5. Politicile europene privind economia circulară

Economia circulară a devenit o prioritate majoră la nivel atât european fiind recunoscută ca o soluție esențială pentru a aborda provocările legate de mediu, precum schimbările climatice și epuizarea resurselor naturale.

În fiecare an, Uniunea Europeană produce peste 2,2 miliarde de tone de deșeuri. Ca atare, în prezent își actualizează legislația referitoare la gestionarea

deșeurilor pentru a promova o schimbare de curs radicală spre un model mai durabil, cunoscut sub numele de economie circulară.

În practică, trecerea la o economie circulară presupune reducerea la minimum a deșeurilor. Când un produs ajunge la sfârșitul ciclului său de viață, materialele din care este fabricat sunt păstrate în economie pe cât de mult posibil prin reciclare. Ele pot fi utilizate în producție încă o dată și încă o dată, creând și mai multă valoare adăugată. Parlamentul European a pledat pentru măsuri care să combată și să elimine uzura morală programată, multe dintre produsele actuale fiind astfel concepute încât să aibă o durată de viață limitată, pentru a încuraja consumatorii să cumpere din nou.

Potecția mediului

Refolosirea și reciclarea produselor va încetini epuizarea resurselor naturale, va reduce impactul asupra peisajelor și habitatelor naturale și va ajuta la limitarea pierderii biodiversității.

Un alt beneficiu al economiei circulare este reducerea emisiilor totale anuale de gaze cu efect de seră. Conform Agenției Europene a Mediului, procesele industriale și consumul produselor sunt responsabile de 9,10% din emisiile de gaze cu efect de seră din UE, iar gestionarea deșeurilor pentru încă 3,32%.

Crearea unor produse mai eficiente și mai durabile din start ar ajuta la reducerea consumului de energie și resurse, întrucât se estimează că peste 80% din impactul de mediu al unui produs este determinat în faza de proiectare.

O trecere la produse mai fiabile care pot fi reutilizate, modernizate și reparate va reduce cantitatea de deșeuri. Ambalajele sunt o problemă în creștere și, în medie, fiecare european generează aproape 180 kg de deșeuri provenind din ambalaje pe an. Se urmărește evitarea ambalajului excesiv și îmbunătățirea designului de ambalaj pentru a promova reutilizarea și reciclarea.

Reducerea dependenței de materii prime

Populația lumii crește și, odată cu ea, crește și cererea de materii prime. Totuși, cantitatea disponibilă de materii prime esențiale este limitată. Cantitatea finită înseamnă și că unele țări din UE depind de alte țări pentru aprovizionarea cu materii prime. Conform Eurostat, UE importă circa jumătate din materiile prime pe care le consumă.

Valoarea totală a comerțului (import plus export) de materii prime între UE și restul lumii aproape s-a triplat din 2002, iar exporturile cresc mai repede decât importurile. Totuși, UE importă în continuare mai mult decât exportă. În 2021 acest lucru a rezultat într-un deficit comercial de 35,5 miliarde EUR.

Reciclarea materiilor prime scade și riscurile legate de aprovizionare, cum ar fi volatilitatea prețurilor, a disponibilității și dependența de importuri. Acest lucru este valabil în special pentru materiile prime esențiale, necesare producerii unor tehnologii foarte importante pentru atingerea obiectivelor climatice, cum sunt bateriile și motoarele electrice.

Locuri de muncă și economii pentru consumatori

Tranziția spre o economie mai circulară poate crește competitivitatea, stimula inovația, încuraja creșterea economică și crearea de locuri de muncă (700.000 de locuri de muncă doar în UE până în 2030).

Reproiectarea materialelor și produselor pentru utilizare circulară ar stimula, de asemenea, inovarea în diferite sectoare ale economiei.

Consumatorii vor beneficia și ei de produse mai durabile și mai inovatoare, care le vor mări calitatea vieții și le vor aduce economii pe termen lung.

Ce face Uniunea Europeană pentru a deveni o economie circulară

În martie 2020, Comisia Europeană a prezentat planul de acțiune pentru economia circulară ce urmărește o proiectare mai durabilă a produselor, reducerea deșeurilor și înarmarea cetățenilor cu noi drepturi (cum ar fi „dreptul de a repara”). Se acordă o atenție deosebită sectoarelor cu consum intens de resurse, cum ar fi electronicele și TIC, materialele plastice, textilele și construcțiile.

În februarie 2021 Parlamentul a adoptat o rezoluție cu privire la acest plan prin care se cer măsuri suplimentare pentru a se ajunge până în 2050 la o economie complet circulară, neutră din punct de vedere al emisiilor de carbon, durabilă și fără substanțe toxice. Se solicită, de asemenea, reguli mai stricte de reciclare și obiective obligatorii pentru consumul de materii prime până în 2030.

În martie 2022 Comisia Europeană a prezentat un prim pachet de măsuri pentru a accelera tranziția spre o economie circulară în cadrul planului de acțiune pentru economia circulară. Propunerile includ promovarea produselor durabile, încurajarea consumatorilor pentru tranziția verde, revizuirea reglementărilor privind materialele de construcție și o strategie pentru materiale textile durabile.

În noiembrie 2022, Comisia Europeană a propus noi norme la nivelul Uniunii Europene privind ambalajele. Acestea includ propuneri de îmbunătățire a designului ambalajelor, cum ar fi etichetarea clară pentru a promova reutilizarea și reciclarea. De asemenea, se solicită o tranziție la materiale plastice de origine biologică, biodegradabile și compostabile.

Este esențial să se monitorizeze progresele înregistrate în direcția unei economii circulare și beneficiile sale directe și indirecte. Acest lucru permite Uniunii Europene și autorităților naționale să evalueze dacă politicile sunt eficace și să identifice cele mai bune practici.

În anul 2023, Comisia Europeană a revizuit cadrul de monitorizare a economiei circulare, adoptat anterior în 2018. Revizuirea adaugă noi indicatori privind

- amprenta materialelor și productivitatea resurselor, pentru a monitoriza eficiența materialelor.
- amprenta consumului, pentru a monitoriza dacă consumul UE se încadrează în limitele planetei.

Uniunea Europeană a adoptat o serie de inițiative ambițioase pentru a facilita tranziția către o economie circulară:

- **Pactul Verde European.** Această inițiativă strategică a Uniunii Europene vizează transformarea Uniunii într-o economie neutră din punct de vedere climatic până în 2050. Economia circulară este o componentă esențială a acestui pact, iar UE a stabilit obiective ambițioase în ceea ce privește reciclarea, reducerea deșeurilor și promovarea producției durabile.
- **Planul de acțiune pentru economia circulară.** Acest plan detaliază măsurile concrete pe care Uniunea Europeană le va implementa pentru a atinge obiectivele sale în materie de economie circulară. Acesta acoperă o gamă largă de domenii, de la designul produselor până la gestionarea deșeurilor.

- **Legislația privind deșeurile.** Uniunea Europeană a adoptat o serie de directive și regulamente care stabilesc norme stricte privind gestionarea deșeurilor, cu accent pe prevenirea generării de deșeuri, reciclare și reutilizare.
- **Responsabilitatea extinsă a producătorilor.** Producătorii sunt responsabili pentru gestionarea deșeurilor generate de produsele lor la sfârșitul ciclului de viață, ceea ce îi încurajează să proiecteze produse mai durabile și să organizeze sisteme eficiente de colectare și reciclare.

6. Principalele domenii de acțiune ale politicilor privind economia circulară

- **Prevenirea generării de deșeuri.** Promovarea designului pentru dezasamblare, reutilizare și reciclare, precum și a măsurilor de prevenire a risipei alimentare.
- **Reciclarea și reutilizarea.** Stabilirea de obiective ambițioase pentru reciclarea diferitelor tipuri de deșeuri și promovarea reutilizării produselor.
- **Bioeconomia.** Utilizarea resurselor biologice regenerabile pentru producerea de energie și materiale.
- **Inovarea și cercetarea.** Investiții în cercetare și dezvoltare pentru a stimula inovarea în domeniul economiei circulare.
- **Educație și conștientizare.** Promovarea educației și a conștientizării publice cu privire la importanța economiei circulare.

Pentru orice nelămuriri legate de provocările specifice economiei sociale sau dacă, în urma înscrierii în grupul țintă al proiectului „Antreprenoriat social rural sustenabil în Regiunea Centru,” doriți să stabilim o întâlnire individuală pentru a discuta despre oricare dintre tematicile menționate, vă rog să nu ezitați să mă contactați la adresa de e-mail fecid.office@gmail.com. De asemenea, vă invit să participați la unul dintre workshopurile pe care le vom organiza în perioada următoare. Aștept cu interes mesajele dumneavoastră!